

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6-50
 za en mesec " " " 2-20
 za Nemčijo celoletno " 26.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—

V upravljalni meseci K 1-50

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna petivrstna (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . 13 " " " "
 za trikrat . . . . . 10 " " " "
 za večkrat primeren popnat.

Poslano in rekl. notice:
 enostopna petivrstna (72 mm)
 30 vinarjev.

Izhaja:
 vsak dan, izvemati se odjele na
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Arabski problem.

Sedanjo vojsko med Italijo in Turčijo presoja javnost navadno le z enega stališča: smatra jo za spopad med turškim cesarstvom in evropsko velevlastjo, nekateri morebiti celo za boj med izlamanom in krščanstvom. Ene strani tega vprašanja pa večina ne vidi in ta je skoraj najvažnejša: gre namreč za Arabce.

Arabci so eno najstarejših kulturnih plemen sveta. Branili so svojo svobodo že proti Asircem, Egipčanom in Perzijcem. Njihova zgodovina se v vsem svojem velikem obsegu komej sedaj pred našimi očmi odpira, ko proučujejo orientologi spomenike in napise takozvane nabatejske in minejske dobe v Hauranu, v Mesopotamiji in v Jemenu, koder imamo od pradavine velike kulturne države. Potem je izlam arabske rodove zdaj združila v sijajni kalifati, podoba Harun al Rašidova se nam vzbudi v spominu in v duhu gledamo one čase, ko je arabsko pleme na iberskem polotoku ustanovilo državo, ki je iz Španije ustvarila nekaj, kar ni ne pred Kalifi, ne po kalifiški dobi nobeden. Spomnimo se slovečih imen arabskih filozofov (Avicenna, Averroes), pesnikov, finančnikov, državnikov, vojskovodij, medicincev.

Razpad prevlade arabstva v Orientu in v severni Afriki so povzročili najrazličnejši faktorji, katerih tukaj ne moremo razmotrivati; tu hočemo pokazati le na invazijo mongolskih rodov, v prvi vrsti Turkov, ki so arabske države docela podjarmili.

Turška nadvlada pomeni za Arabce in njih dežele propadanje v vsakem oziru. Poprej cvetoče države, v katerih so bile vse panoge človeške kulture na višku: kmetijstvo, trgovina, duhovne vede itd., so postale provincije pod skrajno slabo upravo turških gospodarjev. Turški sultani so se brigali zgolj za to, da so arabske dežele vedno svoj kontingent vojakov in davkov dajale, drugo pa je šlo vse rapidno navzdol. Ogromna večina Arabcev je obubožala, postali so felahi, ki na najprimitivnejši način obdelujejo svoje polje, večinoma zelo slabo, ker se ne marajo truditi za turško davkarstvo. Le v mestih, koder je trgovina v evropskih rokah, je tudi nekaj arabsko-judovske plutokracije. Kulti-vacija puščave je prenehala, vodovodi so se podrli, karavanske ceste so propadle, zamrlo je vsako višje kulturno življenje. Turek se v arabskih deželah ni nikoli udomačil in če bi ne bilo izloma, ki Turka in

Arabca veže, bi Arabec Turka gotovo še bolj sovražil kakor Evropca. V Alžiru n. pr. pomeni Turek Arabcu višek grdo-be, čeprav današnji arabski rod v Alžiru Turkov sploh nikoli ni videl. Tako je globoko to sovraštvo, da se neizbrisno podeduje. Ni čuda! Saj je turški vojak in uradnik arabsko ljudstvo vedno le izžemal, kakor to zna edinole Turek.

Polagoma se je pa začel po arabskih deželah širiti evropski vpliv, predvsem angleški in francoski. Turčija razpada kljub prizadevanju Nemčije, da ohrani carigranski sultanat. Arabci to dobro čutijo, Anglija pa jih od svoje strani ščuva. Anglija bi rada ustvarila boljše zvezo z Indijo in v to svrho bi rada utrdila svoj vpliv po vseh deželah v Severni Afriki pa črez sinajski polotok, Yemen, Mesopotamijo in južno Perzijo, to je po veliki večini po arabskih krajih. Egipt je že v njeni oblasti, gre zdaj za Yemen, koder Anglija že dolgo časa Arabce zoper turško vlado podpihuje, tako da je tam vsaj zadnja leta nekaj stalnega; istotako ne Anglija nemire v Mesopotamiji. Glavno je pa to, da obljubuje Anglija Arabcem obnovo v kalifati v Meki. Turki so namreč po osvojitvi arabskih dežel predstavili kalifiat iz Mekke v Stambul, kar Arabce hudo peče. Komur se posreči arabske rodove zopet nekako združiti in ustvariti novo kulturno ter religiozno središče arabstva v Mekki, ta Turčijo na smrt rani — in ta cilj zasleduje Anglija.

S tega stališča je treba tudi turško-lahko vojsko v Tripolisu presojati. Anglija si je v svojo namene nekako najela Fancijo in Italijo. Te dve državi služita danes angleški politiki. Zato je Anglija prepustila Franciji Alžir, Tunis in Maroko, Italijo pa je obdarila s Tripolisom. Zato oba bo lahko anektirala Egipt, odstavila kedi-da in turško suvereniteto popolnoma odpravila, kar pomeni tudi konec turškega gospodstva ob vseh deželah okoli Rdečega morja in ob Evfratu. Ta politika Anglije je tudi zategadelj zelo modra, ker je razdelila arabsko ozemlje med tri velevlasti, da s tem nekoliko oteži nevarne težnje Arabcev po združenju.

Anglija zasleduje jako pametno politiko in je danes odločno na vru. Ali ne bi bilo modro, da se tudi Avstrija Angliji kolikortoliko približa? Ostanimo zvesti svojim dosedanjim pogodbam, toda ne odbijamo od sebe tistih velevlasti, ki imajo danes očito v rokah vse karte. Srce naj v zunanji politiki nič ne odločuje, le hladna in bistra pamet. Ampak to ne spada več k arabskemu problemu.

Naša stranka v proračunskem odseku.

Včeraj je dokončal proračunski odsek razpravo o začasnem proračunu. Sprejet je bil z 29 proti 20 glasovom. Proti so glasovali socialni demokratje, Jugoslovani, Rusini in Lahi, zanj pa tudi Čehi izvzemši Masaryka in Choca. Splošno pozornost je vzbudil govor našega govornika poslanca dr. Korosca, ki je med drugim izvajal:

Zadnji čas se je izvršila na visokem vojaškem mestu važna izprememba. Naglašam, da se splošno podcenjuje važnost mejne obrambe. Čas je, da se že napravi red, ker bo v desetih do dvajsetih letih Italija pričela obračati svojo pozornost na Albanijo, ko se bo okrepila po vojski v Tripolisu. V Albaniji dela Italija že zdaj z vsemi silami na to, da se trdno vskali. Italijanski turisti potujejo po Albaniji, naseljujejo se laški trgovci, Lahi ustanovljajo šole in poštne urade itd. Če bomo to še naprej gledali s prekrizanimi rokami, pridemo do tega, da če se bomo hoteli vo-ziti po morju mimo Otranta, bomo morali vložiti za to prošnjo v Rim. (Socialni demokrati ugovarjajo.) Gospodje, ki bivajo na Dunaju, daleč od meje proč, morebiti nas, ki smo sosedje Italije, ne umevajo.

Izdali smo sicer milijone za vojne ladje, a naše varnostne odredbe so v primeri z laškimi minimalne. V zgornji Italiji stoji pet armadnih zborov, medtem ko stražita našo mejo zgolj 3. in 14. armadni zbor, ojačena z eno brigado na Tirolskem. Govornik pripomni, da imajo Lahi ob francoski meji le nekaj bataljonov, dasi niso zvezani s Francijo. Od Italije nismo še zahtevali niti kvadratnega kilometra, kljub temu nas ta dežela sili, da izdajamo za razne varnostne odredbe vsako leto milijone. Tega negotovega razmerja, ki nas toliko stane, mora biti konec! Jugoslovani smo na tem najbolj zainteresirani.

Znani socialni demokrat Seitz je seveda ugovarjal Koroscu, a znal ni nič stvarnega odgovoriti, namreč se je zadovoljil po socialno-demokratski navadi z nekaterimi psovskami.

Kar se tiče proračuna, je odsek vladi dovolil začasni proračun za 6 mesecev. Nadalje je pooblastil vlado, da najame 76 milijonov kron za pokritje splošnega državnega dolga in tostranski delež iz rednih prispevkov za armado in mornarico, kakor tudi 25,388.780 kron za pokritje splošnega državnega dolga in 109,200.000 kron za zgradbe in nabavo voz državnih železnic. Zadnje postavko so še povišali za 20 mili-

jonov kron, s katerimi naj se izpopolni tele-fonsko omrežje. Poslanec Malik je poi-zkušal vtihotapiti resolucijo, po kateri naj bi se izpremenila postava o zakonu. Po daljši razpravi je bila Malikova resolucija ocklonjena. V zbornici poroča o začasnih proračunski predlogi poslanec dr. Stei-nwender. Sodijo, da reši zbornica začasni proračun že v četrtek.

Volilni terorizem bana Tomašiča.

Zagreb, 6. dec.

V imenu čistosti volivnega reda, v imenu volivne svobode, na odne morale, napredka in političkega prebujanja dobivajo zdaj trgovci, obrtniki, zakupniki in uradniki, vsi oni, ki so sploh od vlade odvisni, katerim more ona dati ali vzeti koncesijo obrtovanja, ka-tere more prenesti, zapostaviti in iz službe pregnati, od okrajnih glavar-ster, meščanskih in policijskih oblastí pozive za zasliševanje, opomine, svarila, disciplinarne preiskave itd. V tem svetem in jubilejnim času kot da se je nebo usmililo uboge Banovine: ceste se trasirajo, kolci se zabijajo za Savino regulacijo, komisije pregledujejo bar-ja, gozdove, jih parcelirajo in vse to od najskrajnje liške periferije do Zemuna!

Če se pa kdo upa reči, da je to pe-sek v oči, prazne obljube in prevare, se kaznuje z ječo in to s poostreno. Raz-log temu je ukaz presvetlega bana, ka-teri je zaradi »čistosti volivnega reda« strogo prepovedal »ljudstvo zapelje-vati«. Kandidatom stranke »narodnega napretka« pa je to seveda dovoljeno. Če n. pr. eden obljubi, da se bo Sava regulirala, on to more, ker se za to že kolci zabijajo itd. Dalje je ukazal ban Tomašič, da se volivcev ne sme napa-jati. Vsak gostilničar, kateri se pregre-ši zoper ta ukaz in dovoli svoje lokale za volivne sestanke, zgubi koncesijo. To pa ne velja za one volivne stranke, ki jih vodi okrajni glavar ali njegov namestnik. Dalje: Kdor kakemu voliv-cu žuga ali mu za glas kaj obljubi, bo kaznovan s zapo-om od 3 do 6 mese-cev. V prvem zagrebškem volivnem okraju kandidira n. pr. Tomašič. Pozit-ivno vem, da so skoro vsi šefi že uka-zali svojim podpostavljenecem glasovati za Tomašča. Na dan volitve noben uradnik 1. ne sme iz Zagreba, 2. ne sme dobiti dopusta, 3. ne sme biti bol-lan, 4. vsi morajo osebno pristopiti k glasovanju. V imenu »čistosti volivne-

LISTEK.

Mali svetlega veselja.

Skrivnost vstajenja v petih dramatskih slikah, spisal Silvin Sardenko.

Avtor naše doslej gotovo najboljše re-ligiozne pesnitve »Mater Dolorosa« nam je sedaj podaril tudi »Mater Gaudiosa«, »Mater svetlega veselja«, ki je naravno na-daljevanje in dopolnitev prve. »Mati sve-tega veselja« razvija v petih slikah »skriv-nost vstajenja, ki jo osredotočuje ooli Marije, matere Jezusove.

»Mati svetlega veselja« za žalostno Materjo v ničemer ne zaostaja, ampak jo celo po vsebini in obliki prekaša.

Merilo za to, je li kaka religiozna pesnitev uspeła ali ne, je, v koliko se približuje svojemu originalu, ali Svetemu pis-mu ali aktom mučencev ali Fioretom sv. Frančiška ali kateremukoli viru prve vrste.

»Mati svetlega veselja« pa se še tes-neje nego Dolorosa naslanja na evanđe-lijne in se spretno prilagodi njihovemu pre-prostemu, a globoko segajočemu tonu. Pre-prosti ton evanđe-ljev, a tako primeren do-godku, kateri znači dopolnjevanje vse člo-veške zgodovine, izpolnitev prerokb in pri-čakovanja narodov, izraža najvišjo misel, ki preveva vsi stari testament in, ovita v mitološko obliko, živi v vseh religioznih knjigah kateregakoli človeškega plemena.

»Mati svetlega veselja« je odmev prave

evangeljske radosti. Njeni verzi teko gladko in odsevajo veličino onih grandioz-nih svetovno-zgodovinskih trenutkov, brez tistega bombasta in navlake, ki kvari toli-ko modernih verskih pesnitev. Tako lahko in prozorno je vse, da bi tej igri najlažje in najlepše sledili nedolžni otroci.

Sardenko je našel polje, na katerem bodo lahko vzcveteli vsi njegovi lepi ta-lenti. Na tem potu naj nadaljuje.

Moja skromna želja bi bila, da bi nam podal tudi kaj vzornih prevodov najglobljih del, recimo katoliških srednjeveških misti-kov: Svete Terezije, klasikinje med svet-nicami, Ruysbroecka, Henrika Suso, Katar-ine Sienske, Bernarda medenega, Angele da Foligno. Le Sardenko bi to znal. In to nam je zelo potrebno v naši dobi, ki je tako zašla, a ven-dar hrepeni po visokih vzorih.

Da se vrnemo k igri — naše veselj in hrepenje je, da jo vidimo uprizorjeno na »Ljudskem odru«. Polkazala bo, koliko res premorejo njegovi igravci in igravke, ker stavlja igra gotovo največje zahteve nanje. Zvoljo svoje vzvišene vsebine in umet-niške oblike bi moral igrokaz napolniti dvorano do zadnjega prostora. Gotovo bo našla svoje stalno zavetišče na naših ljud-ljudskih odrh in domovih, koder bo netila domotožje po večni domovini, ki jo izra-za rek: »Non habemus hic permanentem civi-tatem« — »Nimamo tukaj... biva-lišča«.

Knjižica se dobi v »Katoliški Bukvarnici« in velja 1 K 10 vin.

Veliki poizkus.

Spisal A. Conan Doyle. Iz angleščine prevel J. M.

Zgodilo se je torej, da je profesor Baumgarten kmalu potem, ko mu je prišla na misel ideja zgoraj omenjene-ga poizkusa, po dolgem v laboratoriju prebitem dnevu zamišljeno stopal proti domu; srečal je četo glasnih dijakov, ki so se ravno vsuli iz neke pivnice. Njim na čelu je bil mladi Fric Hart-mann, napol pijan in zelo glasen. Pro-fesor se jim je hotel umakniti, toda njegov učenec je skočil preko ulice in mu prestopel pot.

»He! Častiti moj učitelj,« je rekel, prijel starega moža za rokav in ga pel-ljal seboj po cesti. »Nekaj vam imam povedati, in to mi je najlože sedaj, ko imara še dobro pivo v glavi.«

»Kaj pač bo to, Fric?« vpraša fizi-olog in ga gleda dobrovoljno začudeno. »Čujem, da nameravate izvršiti nek čudovit poizkus, s pomočjo kate-rega so nadejate vzeti človekovo dušo iz njenega telesa in jo dati potem zo-pet nazaj. Ali ni res tako?«

»Res!«
 »In ali ste upoštevali, moj dragi gospod, da utegneta imeti težave p i tem. Ja bi dobili koga, na katerem bi to poskušali? Pomislite, ako bi duša odšla iz telesa, pa se ne bi hotela zo-pet povrtniti! To bi bila slaba kupčija. Kedo pa se izpostavi tej nevarnosti?«

»Vendar Fric«, vzklikne profesor zelo presenečen, »pri tem poizkusu sem se zanašal na vašo pomoč. Gotovo me ne zapustite. Pomislite, kolika čast in slava!«

»Pomislite, kolika neumnost!« je dijak srdito zaupil. »Mar naj bom vedno tako poplaščen? Ali nisem dve uri stal na steklenem izolatorju, med tem ko ste vivali v mene elektriko? Ali ni-ste razdražili mojih vglavnih živcev in poleg tega še uničili moje prebavljanje s tem, da ste pustili galvanški tok kro-ziti okoli mojega želodca? Stirintridge-setkrat ste me zazibali v magnetično spanje in kaj sem dobil za vse to? Ni-česar. Sedaj pa hočete še mojo dušo vzeti iz telesa, kakor kako kolesce iz ure. To je več, nego more prenesti člo-vek zdrave pameti!«

»Dragi!« je vzkliknil profesor v ve-liki zadregi. »To je vse reš. To mi ni-ko! še ni prišlo na misel. Ako morete samo namigniti, kako vas morem ne-koliko odškodovati, me najdete za vse pripravljene-ga.«

»Poslušajte torej,« reče Fric sve-čano »Ako mi zastavite svojo besedo, da dobim po tem poizkusu roko vaše hčerke, potem sem pripravljen poma-gati vam; ako pa ne, nočem ničesar imeti opraviti s celo zadevo. To je moj pogoj.«

»In kaj poreče moja hči k temu?« vpraša profesor,

za reda in svobodnega glasovanja ima vsako prekršenje zgoraj omenjenih ukazov za posledico premeščenje iz Zagreba in to na najskrajnejšo periferijo in na lastne stroške!

»Kaj boš ti zdaj naredil?« — sem vprašal prijatelja, mladega uradnika — moža akademske izobrazbe, drugače pokretača. »Glasoval bom — mi je odgovoril. »Za katerega?« — vprašam. »Za svojo existenco in bodočnost« — so bile njegove tekstualne besede: — torej za Tomašiča.

Najnovejša novica pa je ta, da je ban Tomašič že zaprosil kraljevo zbornico poveljništvo v Zagrebu in 3. zbornico poveljništvo v Gradcu za celih 60 stotnih pehote in 6 eskadronov konjenice za volivno azistenco, tretji zbor naj da izmed teh 20 stotnij!

Zastopniki v avstrijskem parlamentu, predvsem slovenski in dalmlinski, imajo zdaj sveto dolžnost, da coper uporabo skupne armade, predvsem pa vojaštva 3. zbora za volivne namene dr. Tomašiča kot voditelja vladne stranke najodločneje protestirajo, kar bodo brezdvomno tudi storili. Nekaj azistence je na Hrvatskem potreba, toda zato zadostuje par stotnij in orožništvo, naravnost frivolno pa je, če zahteva ban za to kar celih 60 stotnij! Toliko vojaštva more imeti le namen volišča cernirati, da preprečijo glasovanje od strani opozicionalnih volivcev, kakor se to vedno dogaja. Skupna armada pa ni za to, da ovira volivno svobodo in strahuje svobodne volivce! **Armada gotovo sama tega rada ne stori.** Kakor en mož se mora vzdigniti cela avstrijska zbornica, da to ožigosa in zahteva, naj ban Tomašič saj čete, ki so v Avstriji dislocirane, ne vporabi za teroriziranje volivcev in prelivanje nedolžne krvi!

V zadregi.

Iz Sp. Štajerskega, 5. dec.

Nedeljsko zborovanje nemških in renegatskih učiteljev spodnještajerskih v Mariboru je napravilo mučen vtis na vladajočo nemškonacionalno kliko na Štajerskem. To zborovanje je zopet pokazalo veliko razpoko v nemškem taboru. Zborovali so v Götzevi dvorani v Mariboru. Že pred shodom se je opazilo, da bo zavrelo proti nemškim nacionalcem. Shodu je predsedoval načelnik »Volksrata« dr. Delpin iz Ormoža. Udeležili so se zborovanja poslanci Wastian, Ornig, Negri, Erber, Langer, Neger.

Zborovanje je imelo namen, določiti, kako stališče naj se zavzame glede na povišanje učiteljskih plač in na izjavo »Südmärke«, v kateri se je indirektno označilo nemške učitelje kot narodne izdajice, ker so odpovedali svojo pomoč »Südmarki« in »Schulverein«. Poročevalec mariborski učitelj Gaischegg je slikal položaj nemškega učiteljstva kot neznosen. Sekal je na levo in desno po nemških poslancih, ki so krivi, da ne deluje deželni zbor in ki se ne brigajo za to, da bi dobili vsaj nemški učitelji zvišanje plač. Sprejele so se nato resolucije, ki zahtevajo od deželnih in državnih poslancev, da storijo vse potrebne korake, da se ugotovi zahtevam učiteljstva. Važna je poseb-

»Eliza bo tega vesela.« odvrne

Fritz. »Že dalj časa se ljubiva.«

»Potem naj bode vaša.« je dejal fiziolog odlaščno, »kajti vi ste veselosrčen mlad človek in eden najboljših nevrotičnih subjektov kar jih poznam — to se pravi, kadar niste pod vplivom alkohola. Moj poizkus se ima vršiti četrtega naslednjega meseca. Ob dvanajstih se oglašite v fiziološkem laboratoriju. Lepa prilika bode to, Von Gruben pride iz Jene in Hinterstein iz Bazlja. Glave znanosti iz cele južne Nemčije bodo navzoče.«

»Jaz bom točen.« reče dijak kratko in ločila sta se. Profesor je korakal počasi proti domu ter razmišljal o velikem dogodku, ki se ima vršiti, mladi dijak pa jo je udaril za svojimi glasnimi tovariši; glava mu je bila polna modrooke Elize in kupčije, ki jo je ravnokar sklenil s njenim očetom.

Profesor ni pretiraval, ko je govoril o vsestranskem zanimanju, ki ga je vzbujal njegov povsem nov psihofiziološki poizkus. Dolgo predno je napolnila ura, je bila dvorana polna zastopnikov znanosti. Poleg učenih glav, ki ki smo jih že omenili, je prišel iz Londona veliki profesor Lurcher, ki je ravnokar ustanovil svojo slavo z znamenito razpravo o cerebralnih centrih. Ravno tako so prišle nekatere velike luči spiritualistične družbe, in nek swedenburški duhovnik, ki je menil, da utegne cel dogodek nekoliko razsvetliti nauke o rožnem križu.

Glasno ploskanje se je razlegalo po dvorani, ko sta stopila na oder profes-

no točka, da se naj odstranijo v deželnem zboru vse stvari, ki zabranjujejo redno delovanje deželnega zbora. S tem se je izreklo nemško učiteljstvo samo proti glasovitemu predlogu Wastian, ki zahteva tako sestavo deželnega šolskega sveta, da bi bili v njem izključno gospoda ji nemški nacionalci.

Predsednik nemške učiteljske zveze v Gradcu, neki Herz, je obrnil nato svoje bojno kopje proti »Südmarki«. Njegovi napadi na »Südmarko« so bili tako ostri in učiteljstvo mu je burno pritrjevalo, da je predsednik dr. Delpin razburjen protestiral in ni dal od Herza stavljenega predloga niti na glasovanje.

Shod je postajal vedno burnejši in glasnejši. Posebno gorko, ko je povzel besedo učitelj Schiefer iz Cmureka. Rekel je: Prepovedujemo si odločno, da bi se na račun zvišanja učiteljskih plač povišal davek na zganje. Izpremeniti hočemo svoje stališče, če nas nemški nacionalci ne bodo upoštevali. 25.000 učiteljev bo raje vstopilo v socialdemokratski tabor, kot bi še nadalje delalo tlako nemškim nacionalcem.

Predsednik dr. Delpin opominja govornika, naj bo zmeren, a ta se za to ne zmeni. Ker mu je učiteljstvo burno pritrjevalo, je dr. Delpin kot predsednik odstopil.

Poslanec Wastian je skušal braniti »Südmarko«, a njegov glas je utonil v glasnih ugovorih učiteljstva.

Nato je govorila še cela vrsta govornikov. Rezultat celega zborovanja je, da hoče nemško učiteljstvo zapustiti nemškonacionalni tabor in vsa nemškonacionalna društva. Zahteva se delamoznost deželnega zbora in pritiska se na nemško deželnozborsko večino, da se dajo Slovincem take koncesije, ki bodo delovanje deželnega zbora omogočile.

Nemškonacionalno časopisje je postalo radi tega zborovanja kar zeleno. Samo ne ve, kaj bi pisalo ob tako hudi obsodbi iz lastnega tabora. Deželno gospodarstvo je popolnoma zavoženo, edini uspeh nemških nacionalcev so ogromni milijonski dolgovi in nezadovoljnost na vseh straneh.

Brez dvoma bo imelo to zborovanje tudi politične posledice. Ako se nemškonacionalni poslanci za te učiteljske proteste ne bodo brigali, bo njihova politična glorijska vsled izstopa nemškega učiteljstva iz njih stranke kmalu pri kraju. Nemškonacionalni učitelji so nastavili nemškonacionalni večini v štajerskem deželnem zboru nož na vrat. Pravijo, da so se vsled tega učiteljskega pritiska pogajanja za delamoznost deželnega zbora v Gradcu zelo pospešila.

ODSEK ZA DRŽAVNE USLUŽBENCE

se posvetuje sedaj o službeni pragmatiki, ki so jo spravili na nezakonit način brez prvega branja v zbornični odsek. Poslanec Gostinčar je proti takemu postopanju najodločneje protestiral in zahteval, da se posvetovanja prekinejo, dokler ne izroči zbornica vladne predloge odseku. Toda zastoj. Odsek je sklenil nadaljno posvetovanje, pri katerem se je sklenila cela vrsta določb, vsled katerih ne more službena pragmatika in z njo v zvezi časovno napre-

sor Baumgartner in njegov subjekt Predavatelj je v malo dobro izbranih besedah pojasnil nazore in kako jih namerava dokazati. »Jaz trdim,« je rekel, »da je, kadar se nahaja kaka oseba pod vplivom mezmerizma, njena duša za nekoliko časa oproščena njenega telesa, in pozivljam vsakogar, da stopi dalje ter pove katerokoli hipotezo, ki more tolmačiti dejstvo bistrovidstva. Radi tega se nadajam, da bodeta potem, ko zazibljem v magnetično spanje mojega mladega prijatelja tukaj in potem še samega sebe, najina duha mogla stopiti med seboj v zvezo, akoravno bosta telesni ležali mirno in nepremično. Čez nekoliko časa nastopi narava zopet svoje pravo in najina duha se povrneti v najini tozadrevni telesi. Z vašim prijaznim dovoljenjem hočem sedaj to poskusiti.«

Novo ploskanje je sledilo tem besedam, nato pa so poslušalci posedli in nastala je pričakovanja polna tišina. Z nekoliko hitrimi gibi je profesor zazibal mladega moža v magnetično spanje; bled in trd se je naslonil nazaj na svoj stol. Nato je vzel iz svojega žepa svetlo stekleno kroglo in s koncentriranjem svojega pogleda nanjo in močnim duševnim naporom, se mu je posrečilo tudi samega sebe pripraviti v isto stanje. Čuden in mogočen je bil pogled na starega moža in na mladeniča, ko sta sedela tamkaj drug poleg drugega v istem nepremičnem stanju. Kam toraj ste odleteli njuni duši? To je bilo vprašanje, ki se je usiljevalo prav vsacemu izmed gledalcev.

(Dalje.)

dovanje postati zakon. Svobodomiselnici, nemški in slovenski streljajo v zvezi s socialnimi demokrati kozle, ki bodo pokopali uradniške zahteve vsaj za nekaj časa. Uradniki, ki so se pri zadnjih volitvah obesali tem ljudem na frak, bodo pač spoznali, da demagogija ni sredstvo, s katerim se da kaj narediti. Javni zagovorniki uradniških interesov so, sodeč po njih sklepih, postali uradniški mesarji.

LAŠKO TURŠKA - VOJSKA.

Velik italijanski uspeh.

Kakor poroča »Agenzia Stefania«, so Italijani zasedli dne 4. t. m. po hudem boju Ainzaro, glavni turški tabor. Turkom so vzeli 8 topov, strelivo, šotore in živila. Turki in Arabci so bežali v velikem neredu. Ainzara je tvorila središče turške vojne proge. Izgubili so Lahji približno sto mož, sovražnik pa več sto. Iz Tripolisa se poroča, da zbirajo Turki in Arabci večje sile na oazi Gadamis. Italijani sodijo, da se sovražnik ne bo upal prodirati proti obrežju.

»Messagero« poroča, da je bombardirala laška vojna ladja »Liguria« utrjene kraje Taguira, Marabut in Sidi Dejzi. Sovražnik je bežal. Branil se je le nekaj časa.

Čez Carigrad se poroča, da je došlo v Gasilijah laško odposlaništvo, da se pogaja s šejkom Senusijev. Spremljal je poslaništvo višji laški častnik. Člani poslaništva, izdajalski arabski šejhi, so bili ustreljeni.

Pred Bengazijem se bitje po poročilih vedno boji. Arabci in Turki napadajo laške postojanke. V Tubruk je laški torpedni rušilec »Bersagliere« privedel dve vpljeni turški jadrnici.

Torpedni rušilec »Euro« je razdjal brzojavno progo, ki vodi v Embro.

Izjave Muktar paše.

Muktar paša je izjavil o položaju: Rusija zavzema ves čas, kar trajajo zmešnjave, docela korektno in prijateljsko stališče. Tudi balkanske države postopajo korektno. Turki sodijo, da je bila Nemčija poučena o laških načrtih. Turki so prepričani, da nimajo od Nemčije ničesar pričakovati. Če bi bili Angleži prijatelji Turkov, bi stvar izpadla drugače. Ko so Lahji nameravali pred sedmimi leti sličen napad, ga je preprečila ena beseda angleškega zunanjega ministra.

Dardanelesko vprašanje.

Iz Carigrada se poroča, da je Rusija izročila Turčiji noto, v kateri zahteva za ruske ladje prost prehod skozi Dardanele, pravico, ki naj se zabrani drugim državam.

Laško - turška vojska se konča še ta mesec.

Tako sodijo v Cariaffu. Na premogovni borzi v Cariaffu namreč nakupuje Italija premog za laške vojne ladje in za laške državne železnice. Zadnja dva meseca je nakupila premog v velikanskih množinah. Laškim agentom je je pa zdaj brzojavila laška vlada, naj postopajo tako, kakor da bi ne bilo več vojske.

Angleži nevoljni na Lahe.

Kakor se poroča, je angleška vlada izjavila po svojem poslaniku v Rimu, da je nevoljna, ker so Lahji zasedli Torbruk, češ, da so oškodovane angleške koristi v Sredozemskem morju.

Italijanski oddelek s strojnimi puškami v okopih pred Tripoljem.

NAŠA JUŽNA MEJA IN ODSTOP BARONA CONRADA PL. HÖTZENDORFA.

»Pesti Hirlep« objavlja iz visokih vojaških krogov članek, ki odločno naglašja, da ne obstoja nobena vojna stranka in da se je vmešaval tudi Conradov prednik v zunanjo politiko takrat, ko so vladale napete razmere med Avstrijo in Rusijo. Grof Beck

Grof Aehrenthal.

je takrat predložil vladarju obširno spomenico, v kateri je zahteval zgradbo trdnjav v Galiciji. Še več. Predno je Beck odstopil, je predložil drugo spomenico, v kateri je zahteval odredb na zahodni in južno-zahodni meji, ker je postajala Italija ravnotako neprijetna, kakor zdaj. Če je kdo prekoračil svoj delokrog, tega ni storil odstopivši načelnik generalnega štaba, marveč zunanji minister, ki se je vmešaval v zadeve vojne uprave, ker je tolmačil

Auffenbergovo izključno vojaško nadzorno potovanje v južne Tirole kot naperjeno proti Italiji. Vojni minister je po nasvetu načelnika generalnega štaba premestil več vojaških čet ob laški meji. Poročila višjih vojaških poveljnikov naglašajo, da je pričel naš laški zaveznik tripoliško vojsko s tem, da je pod pretvezo socialistične nevarnosti ob naši meji koncentriral dva armadna zbora. Pozneje bi bil to rad videl za neizvršeno vsled neuspehov laškega orožja, a bilo je že prepozno, ker takrat smo že tudi mi ojačili svoje meje. V zunanjem ministertvu, kjer vojaških stvari nič ne umevajo, so pa odredbe vojaške uprave smatrali za vojne priprave, dasi je šlo zgolj za oboroženo pripravljenost.

RAZDELITEV PERZIJE.

Ruski zunanji minister Sazanov obišče v Londonu sir Edvard Greya, da se posvetuje z njim o političnem položaju. V Teheranu se nadaljuje protiruski bojkot. Zatvorjene so čajnice, pred mošejami se vrše demonstracije.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Vstahi zahtevajo odstop vladarske rodbine Mandžu.

V Hankavu so se v stanovanju ruskega konzula posvetovali zastopniki vlade in revolucionarjev. Zastopniki vlade so izjavili, da je v nevarnosti nedotakljivost Kitajske, ker je vladarska rodbina sklenila, da prvoze na pomoč tuje velevlasti Japonska je pripravljena pomagati proti denarni odškodnini dinastiji. Dejansko je dinastiji oblast vzeta, ki je prešla v roke revolucionarjev. Vladni zastopniki so zahtevali, naj se sklene mir, ker se mora v nasprotnem slučaju Kitajska izročiti Japonski. Zastop-

niki revolucionarjev so pa izjavili, da je mir odvisen od odsotja Mendudinacije, ki je izgubila vse zaupanje. Rusija kakor tudi ostale velevlasti so izjavile, med njimi tudi Japonska, da ostanejo nevtralne. Revolucionarji zato ne verujejo, da bi se vmešavale tuje velevlasti, če se dinastija odpove prestolu. Pogajanja so se razbila.

Slovenska kuharica, knjiga, katero je v šestem natisu priredila in spopolnila S. M. Felicita Kalinšek in jo je založila »Kattoliška Bukvarna« v Ljubljani, ima pri vsi svoji krasoti in obsežnosti tako nizko ceno, da je sorazmerno brez dvoma najcenejša slovenska knjiga.

Velika izdaja (čez 600 strani in 18 finih tabel s slikami) velja 5 K 20 vin., vezana 6 K.

Okrajšana izdaja 3 K, vezana 3 K 60 vin.

Vsako slovensko dekle in vsaka gospodinja naj ima to koristno knjigo vedno pri roki, kuhala bo z njeno pomočjo okusno in fino ter z malimi stroški.

Dnevne novice.

Zmage S. L. S. Pri Sv. Križu pri Litiji je izvoljen za župana zaslužni veljak S. L. S. veleposestnik Franc Miklavčič, za svetnike pa so izvoljeni vrli somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke Resnik, Kotar, Lenart, Korbar, Resnik, Miklič. — Pri občinskih volitvah v občini Medvode je sijajno zmagala S. L. S. — Pri občinskih volitvah v Selcih nad Škofjo Loko je S. L. S. sijajno zmagala na čeli črti. V III. razredu so naši dobili 601 glas, nasprotniki 150 glasov.

Dr. Tavčar je v včerajšnjem »Narodu« objavil govor, ki ga je imel preteklo nedeljo v Prestranku. V tem govoru se je pritoževal zoper načelo političnega bojkota in zatrjeval, da je on z vso svojo stranko vred »izredno veren«. Kar se prvega tiče, je treba le to pribiti, da je tisti dr. Tavčar, ki zdaj zoper politični bojkot grmi, ravnosti dr. Tavčar, ki je pred leti sam slovesno proglasil načelo: Liberalcem groh, klerikalcem knof! Glede dr. Tavčarjeve in liberalne vere pa pripomnimo le to, da je v omenjenem govoru pristavil k onim Tavčarjevim besedam »Narodov« poročevalec sam: »Veselosť!« — Tako je!

»Narodne liste« zadnje čase kaj rad čitira »Slovenski Narod«. To je čisto v redu, zakaj »Slovenski Narod« in »Narodni listi« sta drug drugega popolnoma vredna. Na sodbo »Narodnih listov«, ki so bili te dni v procesu zoper Macharja stigmatizirani kot list brez svojega prepričanja, noben človek nič ne da razum naših slovenskih liberalcev. Če se zato »Narodni listi« jeze na dr. Korošca, mislimo, da to slednjega ne bo prav nič bolelo. »Narodni listi« so sami sebe zadosti označili s tem, da očitajo S. L. S., da je »preganjala« »najzaslužnejšega Slovana« — Ivana Hribarja, tistega, ki je podpisal pogodbo z Nemci! — Če se želé »Narodni listi« še kaj blamirati, naj se kar oglasijo.

Jugoslovanski sodrugi ne morejo prenesti nobene kritike svojega politikanja in se razburjajo celo, če smo prisiljeni na njihove napade odgovarjati. Ti ljudje morajo biti zelo sami vase zaljubljeni kakor tisti indijski »svetniki«, ki so v svojo lastno popolnost zamaknjeni. Mi pa smo še vedno tako predrzni, da socialistične polboğove in njihova dela zelo kritično presojava in se bore malo menimo za to, če v svoji strankarski histeriji takoj izgubijo svoje ravnotežje, ako v njihovo modrost posvetimo. Včera j smo pribili, da je dr. Benkovič predlagal poseben rudarski odsek izključno le v korist delavcev, da bi se rudarske predloge hitreje in boljše rešile kakor v rudarskem pododseku socialpoliticičnega odseka. »Zarja« pa danes trdi seveda zopet nasprotno brez sence kakega protidokaza. Zakaj jasno, kakor dvakrat dve je štiri, je to, da gre delo hitreje, če se kak predlog obravnava edinole v odseku in plenumu, kakor pa, če mora iti iz plenuma v odsek, od tukaj v pododsek, iz pododseka zopet v odsek in od tukaj šele nazaj v plenum. Z ozirom na »Zarjino« laž, da naši poslanci »ljudske potrebe s tem zavirajo«, da ne puste nobenih predlogov v odsek brez prvega branja, smo pa konstatirali, da so se naši poslanci le postavili na stališče, da morajo ali vsi preuogti — naši in socialno-demokratski — takoj v odseke, ali pa morajo vsi priti preje v plenum v svrhu prvega branja — to pa zato, ker so socialni demokrati jako važne, zlasti za kmečko prebivalstvo koristne predloge hoteli s tem zavleči, da so zahtevali zanje prvo branje. Nato so socialni demokrati hitro svoj veto umaknili in stvar je zdaj v redu. Veteranska predloga je pa le ena izmed mnogih, ki so jo socialisti hoteli na ta način potlačiti, zato nima »Zarjino« klobasanje o »veterarijih« nobenega pomena. Kako so n. pr. drugi zavlačevali dr. Brekovo načrt o tartelih? Dr. Benbogen ga je svojčas kot načelnik odseka naravnost pod mizo vržell

Zakaj? To vsak človek vé, kakor tudi vsak pošten človek vé, zakaj se sodrugi tako za uvoz argentinskega mesa zavzemajo. Šaj je akcionar »Austro-Amerikane«, ki bi pri tem ogromne dobičke delala, eden najvišjih sodrugov, Karpeles! Tako so socialni demokrati za »ljudske potrebe« vneti. Pričakujemo, da bo »Zarja« zopet dobila svoje običajne moralne krče.

Politični shod. Na praznik Brezmadežnega Spčetja popoldne so litanijah se bo vršil shod v Begunjah na Gorenskem, in sicer v spodnjih prostorih župnišča; poročal bo gospod deželni odbornik dr. Evđ. Lampe.

»Mladost« izide prihodnji teden dne 16. t. l., ker je treba izdelati statistiko in primeru z lanskim letom, kar zahteva nekaj časa.

Škof dr. Šarč — pesnik. Vrhbosanski kapitelj je o priliki 30 letničee svojega književnega delovanja izdal zbirko pesmi dr. Ivana Šarića, pomožnega vrhbosenskega škofa.

Dr. Iso Kršnjavi. Združena hrvaška stranka prava izjavlja, da g. dr. Iso Kršnjavi, bivši predsednik naučnega oddelka hrvaške vlade ni njen član in ga stranka kot taka ne kandidira.

Kanonično umeščen je bil danes č. g. Ivan Možina, župnik v Podlipi za župnijo Codovič. Č. g. Leopold Kolbesen, župni upravitelj v Godoviču, je premeščen za župnega upravitelja v Podlipo.

Prihodnji klearski težaj se vrši v državni vzorni kleti v Rudolfovem v dneih od 28. do 30. t. m. Kdor se ga želi udeležiti, zglesi naj se takoj pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem.

Dr. Luzzatto in Alfred Lenassi sta bila vložila radi znane obsodbe v procesu proti Banki populare ničnostno pritožbo, s katero se je bavila včeraj najvišja sodnja na Dunaju. Ta sodnja je določila novo razpravo za Luzzatta in Lenassija pred sodnijo v Trstu; razprava se bo tikala vseh onih točk, radi katerih sta bila imenovana obsojena.

Občinski redar morilec. Poročali smo, da so naši na železniškem tiru pri Vili Vicentini mrtvega mladeniča Alberta Duca iz Škodovake. Sumi se, da ga je usmrtil in vržell proti železniškemu tiru občinski redar v Vili Vicentini. Redarja so aretirali.

Mataušek obsojen. 5. t. m. je bila proglašena razsodba v pravdi proti lekar-narju Mataušku, ki je na ulici oklofutal bana Tomašiča. Mataušek je radi goljufije in javnega nasilstva obsojen na tri leta težke ječe in plačilo vseh pravnih in zapor-nih stroškov. Izgubi tudi meščanske pravice in naslov magistra. Mataušekova za-ušnica banu Tomašiču se je torej strašno izplačala.

Zastrupiti se je poizkusil v Trstu 27 let stari narednik 97. pešpolka L u d o v i k S m r e k a r .

Žena ovadila moža. Čevljarjeva žena Uršula Frakelj posluje kot postrežnica pri rodbini Striegel v Spodnji Šiški. Gospa je dala postrežnici dva para škorenj njenega soproga z naročilom, da jih nese v popravilo njenemu možu Antonu Frakelju, ki je čevljar. A mož, ki je bil v denarni zadregi, je oba para škorenj prodal, kar je ženo tako pogrelo, da je moža pri orožništvu ovadila. Zaradi tega se je vnela dne 1. t. m. zjutraj pri Frakeljnovih rabuka, v kateri je bila tepena žena. Mož, ki jo je od doma odkuril, je prišel drugi dan domov in rekel svoji ženi, da se gre sam naznaniti sodniji, ker ne mara imeti z orožniki posla; ali od tega časa je Anton Frakelj izginil.

Neverjetna počasnost c. kr. oblas-ti. Dne 26. junija t. l. so zaprli državno cesto pri Koroški Béli v svrhu poprave mosta. Ker bi bil provizoričen most pre-drag, se je pešcem in voznikom nakazala 1 km daljša, strma, slaba občinska pot skozi vas Koroško Belo. Most je bil dovršen 6. septembra, postavno je moral ostati v deskah dva meseca, tedaj do 6. novembra. Odstranili so deske, most je bil gotov za promet ali cesta in prehod sta bila s tramovi zabita in zakaj? Na uradno dovoljenje čakajte vi davkoplavevalci. Danes je 2. decembra, cesta je še vedno zaprta, živina trpi naprej. — Električna centrala dežele je v delu, transporti za njo se morajo prevažati po strmih klancih občins-ke ceste. Vsa vprašanja in pritožbe so zastoj. Ali ni nikjer pomoči za to uradno počasnost? — Vsi okoličani in intere-sentje.

Brzovjavne denarne nakaznice s Se-verno Ameriko. Od 1. decembra t. l. so dopustne v prometu z Združenimi drža-vami Amerike in Kanade brzovjavne poštne nakaznice, katere bode posredoval American Express-Company, ker se poštne upra-ve obeh teh dežel ne pečajo z brzovjavnimi poštnimi nakaznicami. Pogoji tega pro-meta so enaki onim za poštne nakaznice v mednarodnem brzovjavnem prometu. Naj-višeji znesek nakaznice je 1000 kron; odpo-šiljatelj mora plačati poleg pristojbin za nakaznico tudi brzovjavne pristojbine do New Yorka, pristojbina za nadaljno brzo-javno posredovanje se bode odtrgavala od nakazanih zneskov.

Podljubelj. Miklavžev večer pri-ređi tukajšnje delavstvo v nedeljo dne 10. decembra ob 4. uri popoldne v Delav-skem Domu. Na sporedu je igra in petje. Vstopnina: sedeži 50 vin., stojišča 30 vin.

Rop. Dne 1. t. m. je na okrajni cesti med Brdom in St. Vidom nek lopov napad-el 69letno Marijo Gerličevo iz Doba ter ji iz denarnice oropal 204 K denarja. Nezna- nec jo je vrğel na tla in potem izvršil lo-povstvo. Ropa je sumljiv leta 1884. v Koli-čevem rojeni in v Podrečje pri Kamniku pristojni, že zaradi javnega nasilstva pred-kaznovani dninar Fran Judež, kateri je minuli mesec pobegnil iz zaporov tukajš-njega deželnega sodišča in sedaj menda rokovnjači po tamonjni okolici.

Okrog 800 kg pšenice je bilo v zad-njem času ukradene v skladišču na kolo-dvoru v Kranju veletržcu g. Vinkotu Maj-diču. Pšenica je vredna 200 K.

A senal Avstrijskega L'oyda v Trstu se opusti; novi parobrodi se bo-do odslej gradili v ladjedelnici sv. Mar-ka, v Lloydovem arsenalu se bodo vr-šile le še poprave. 2000 delavcev je od-puščenih, pridržanih le 1000. Zadnji parobrod Lloydovega arsenala je bil »Abazzia«, ki so ga spustili v morje pred par tedni.

Društvo za raziskovanje kraških jam v »Novi Jami« v Pos'o'ni. Minulo nedeljo, dne 3. t. m. je posetilo več čla-nov tega društva, med njimi gg.: de-želni predsednik baron Schwarz, goz-darski nadsvetnik Putick, stavbeni svetnik Sbrizaj, muzeal. ravnatelj pro-fesor Mantuani in kot gost grof Conso-latti iz Trienta »Novo Jamo« v Postoj-ni. V spremstvu jamske komisije so si ogledali ta čarobno razsvetljeni stran-ski del, ki je največji biser Postonjske jame. Pri povratku so pozdravili goste »na plesišču« postonjski pevci.

Razp's službe. Na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se razpisuje služba prak-tičnega podkovskega mojstra s službe-nim nastopom 1. prosinca 1912. Plača in službeni pogoji po dogovoru. Prošnje, opremljene z usposobljenostnimi dokazili, je vložiti do 25. t. m. na glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Znorel vs'ed veselja nad imeno-vanjem. Dr. Rudolf Hofer, star 32 let, stanujoč v ulici Lorenzo Ghiberti št. 6 v Trstu, je čakal že dolgo na definitivno imenovanje za komisarja tržaške policijske direkcije. Ko je končno do-bil dekret z imenovanjem, se ga je lo-tilo tako veselje, da se mu je omračila pamet. Začel je počenjati čudne stvari. V ponedeljek ponoči je oblekel čez uni-formo komisarja civilni površnik, dal cilindar na glavo ter šel na glavni tele-grafični urad, kjer je začel brzojaviti na vse strani znancem in neznancom vest o svojem imenovanju. Čudno ob-našanje in govorjenje komisarja je pre-pričalo službujočega uradnika, da ima opraviti z norcem. Šel je v sosedno so-bo in telefoniral na policijsko ravna-teljstvo. Prišli so razni kolegi in inš-pektor policijske straže ter ga prego-vorili, da je šel z njimi na policijski urad, kjer ga je preiskal dr. Biasoli. Konstatiral je norost ter se peljal z njim v bolnišnico, kjer so ga spravili v opazovalnico.

Italijanski vohun? V petek so zaprli v Trstu nekega italijanskega državljana, baje častnika laške armade, Marija Gasperinja, ki je nedavno priš-el v Trst ter obveval v oficirskih kro-gih tržaške garnizije. Aretacijo je za-htevala vojaška oblastnija in Gaspe-rini se nahaja sedaj v zaporih pri je-zuitih, dokler se ne izkaže, v koliko je opravičen sum vohunstva.

CERKVENIM ZBOROM ZA ADVENT.

Slava Brezmadežni, zbirka mešanih, moških in ženskih zborov. Na podlagi p. Angelikove izdaje uredil Stanko Premrl. Cena vezanemu izvodu 1 K 80 vin., broši-ranemu 1 K 20 vin. — Slava Brezmadežni je za naše cerkvene zbore poleg Cecilije najpraktičnejša cerkvena pesmarica in ob-sega 105 raznih napevov domačih sklada-teljev. O tej zbirki smo obširnejše govorili, ko je izšla v drugi izdaji.

Našim cerkvenim zborom bo sedaj v adventu pri zornih mašah gotovo izborna služila, na kar iste posebno opozarjamo.

Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Štajerske novice.

Liberalna nagajivost — dobro plačana. Iz središča se nam poroča: V nedeljo, dne 3. decembra popoldne sta nameravala poslanca Jos. Ozmec in Miha Brenčič prirediti javen shod Slo-venske kmečke zveze v gostilni Veni-gerholza v središkem trgu. Liberalci so za to izvedeli in so tam svoj shod napo-vedali. Nato je obljubil gostilničar Ra-kuš v središki okolici zborovalni pro-stor. Tudi k njemu so prišli liberalci in

slogaši in so mu plačali za to, da je od-povedal Ozmecu zborovalni lokal. Libe-ralci so mislili, da ne bo mogla Kmeč-ka zveza vsled tega zborovati. A kljub temu se je naš shod s'ajno obnesel. Zborovali smo pri prostem kmetu, ki nas je rad sprejel pod streho. 200 nas je bilo. Navdušeno so zborovalci prit-rjevali izvajanjem svojih poslancev-vo-diteljev, posebno, ko sta omenjala hi-navsko in zahrbtno postopanje sredi-ških liberalcev. Izreklo se je neomaja-no zaupanje našim poslancem in Slo-venski kmečki zvezi.

Vinske cene na Spodnjem Štajer-skem zelo rasejo. Količak boljše vino stane 60 vinarjev liter. Kuncí iz Gor-njega Štajerja in Solnograškega prihajajo dan za dnevom po vino. Vino-tržci si dela'oto letos velikanske dobičke. Ku-povali so po 32 do 40 vinarjev liter no-vo vino, a spomladi bodo isto prodajali gotovo za 80 vinarjev do 1 K 20 vin.

Dramatično društvo v Celju priredi v nedeljo dne 10. decembra v »Narodnem domu« v Celju gledališko predstavo »Divji lovec« pisatelja Fr. S. Finžgarja. — S tem se je ustreglo od mnogo strani izrečeni želji, da se uprizoni izvirna domača igra. S tem tudi popravljamo pomotno vest, da se uprizonijo to nedeljo »Legionarij«, kateri se pripravljajo šele za pozneje. Začetek igre je točno ob 4. uri popoldne. Predpro-daja vstopnic je v Zvezni trgovini.

Drobne novice. Pri St. Petru v Savinjski dolini se vrši v nedeljo dne 17. decembra popoldne zborovanje Sa-vinjskega dekljiškega okrožja. Govori g. dr. Hohnjec. — Umrli so: v Bistrici pri Rušah gostilničar Avgust Peršon, v Ribnici na Pohorju gospa Ludmila Ra-dich; v Rušah posestnica Marija Ober-dorfer; v Radgoni, stotnik v p. Franc Lichtenegger, v Mariboru sodni oficí-ant Ivan Kranjc. — V Peklu pri Poljča-nah so 30. novembra ponoči neznaní lo-povi vlomili v trgovino trgovca in go-stilničarja Franca Drogenika. Odnegli so mnogo blaga in blagajno z denarjem vred, namreč 1400 K. Drugo jutro je orožništvo našlo blagajno 100 korakov od hiše. Tatovi so iztrgali okno in na ta način prišli v hišo. — V Vitanju je padla raz razvalin starega gradu 9letna deklica Marija Hauptman in je mrtva obležala.

Ljubljanske novice.

Ij Miklavžev večer v Ljubljani. Slovenskemu glasb. društvu »Ljubljan-na« se mora priznati, da je rešilo v Ljubljani staro Miklavževo čast. Dok-ler ni »Ljubljana« prišla s svojim si-jajnim Miklavževim večerom v »Uni-onu«, do tedaj je proslava Miklavževa v Ljubljani vedno bolj pešala. Kakor je pa pričal včerajšnji večer, se je sedaj zanimanje za ta večer razširilo po celi Ljubljani. Včera j je bilo v Ljubljani okoli 50 Miklavžev! Kljub temu je tudi pri najlepšem Miklavževem večeru v »Unionu« občin-stvo napolnilo dvorano in galerijo, se-ve, da take gnječe kot je bila prejšnja leta, ni bilo. To je tudi prav, da se mo-re Miklavžev večer sploh razvijati in zato je pozdravljeni, da se tudi drugod prirejajo Miklavževi večeri. V »Uni-onu« je po ljubkem nagovoru č. gospo-da dr. Jeršeta prišel Miklavž s še šte-vilnejšim in lepšim spremstvom kot lani ter so razni prizori vzbujali obču-dovanje starih in mladih. Prav lepo se je obnesel tudi Miklavžev večer šent-peterskega prosvetnega društva v »Ro-kodelskem domu«. Tudi drugod po Ljubljani je bilo, kakor rečeno, vse polno Miklavžev, kakor bi bila Ljublja-na res pravo »škofovo mesto«. Nekat-er napredna društva so v tem oziru hvalevredno konkurirala drug druge-mu. Kaj bo rekel dr. Tavčar vpricho ta-kega »poklerkaljenja« in »poškofova-nja« v Ljubljani? Marsikdo, ki sicer dan na dan zabavlja na molitev, se je včera j pri molitvicah otrok zamislil nazaj v tiste čase, ko je bil bolj srečen kot zdaj.

Ij Pogreb šentpeterskega župn'ka Pavliča. Ogromne množice pogrebcev pri pogrebu župnika Pavliča so včera j pričale o spoštovanju, ki ga je vživil župnik Pavlič v celi svoji fari. V šent-peterski cerkvi je blagoslovil truplo prevzišeni gospod knezoškof dr. A. B. Jeglič ob asistenci nad 50 duhovnikov, mnogo duhovnikov je prihletelo tudi z dežele. V cerkvi je pel pokojniku v slo-vo domači pevski zbor. Iz cerkve na po-kopišče je vodil sprevod pokojnikov sošolec stolni kanonik č. g. dr. Gruđen. V sprevodu, ki se je razvijal po Po-ljanski cesti, preko jubilejnega mostu, Resljevi cesti, Komenskega ulici, Ra-deckega cesti, Martinovi cesti in je trajal do kapelice eno uro in pol, je vi-hralo šest zastav: S. K. S. Z., šentpe-terskega prosvetnega društva, rokodel-skih pomočnikov, Ma'jinih družb in slov. glasb. društva »Ljubljane«, ki je zvestemu svojemu podpornemu članu

pelo pred župniščem in v slovo pri kapelici. V sprevodu so v lepem števili korakali »Orlik« in kapela fanfarov domobranskega pešpolka št. 27, dalje Vincencijeva družba, Marijanišče, požarna bramba iz Most korporativno itd. Opazili smo tudi vladnega svetnika g. viteza Laschana, veliko častnikov z brigadirjem na čelu ter ključarje vseh cerkva šentpeterske župnije. Sprevod, ki ga je točno in v polnem redu vodil prvi slovenski pogrebni zavod, je bil impozanten. Naj v miru počiva prerano umrli župnik, šentpeterski fari pa daј Bog zopet delavnega, za ljudstvo vnetega naslednika!

Ij »Ljudski oder« uprizori na praznik dne 8. t. m. ob pol 8. uri Silvin Sardenkovo izvorno premijero »Mati svetega veselja«. Proizvaja se na »Ljudskem odru prvič. Pevske točke je skomponiral Stanko Premrl, pel jih bo ženski zbor pevskega društva »Ljubljane«. Dekoracije, naročene nalašč za to igro, so naravnost bajno lepe. Predstava se konča ob **pol 10. uri**, zato naj si delo ogledajo vsi tisti odri, za dežele, ki ga nameravajo uprizoriti, zakaj videli bodo vzorno predstavo. **Vstopnice** je dobiti v predprodaji v Katoliški Bukvarni; knjiga je izšla tudi v tisku in se dobiva v Katoliški Bukvarni po 1 K 10 vin. iztis.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v petek 8. decembra, na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, ob pol sedmi uri zjutraj v cerkvi Jezusovega srca pri Lazaristih sveto mašo in skupno sveto obhajilo za družtvenike. Med sveto mašo poje družtvenih pevski zbor. — V nedeljo, 10. decembra bo pa imelo skupno sveto mašo in skupno sveto obhajilo v isti cerkvi in ob istem času katoliško mladeniško društvo.

Ij »Slovensko gospolarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo« priredi predavanje v četrtek, 7. t. m. ob pol osmi uri zvečer v družtvenih prostorih, Konjušna ulica št. 4 (pri Repniku). Vabila se ne bodo razpošiljala. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo v Ljubljani si želi nabaviti dve rabljeni a vendar dobro ohranjeni harmoniji. Kdor bi razpolagal z njim in mu je to mlado društvo pri srcu, naj blagovoljno naznaniti družtvenemu odboru.

Ij Umrli je danes po dolgi in mučni bolezni stavbijski uradnik g. Ludovik Štrigel, sin načelnika ljubljanskega ognjegalskega in reševalnega društva in hišnega posestnika na sv. Petra cesti. Ludovik Štrigel se je lansko zimo pri ognju v tovarni za lep prehladil in od takrat je imel v sebi kal bolezni. Ludovik Štrigel je bil v Ljubljani znan kot desna roka svojemu očetu pri požarih, znan je bil pa tudi gasilstvu po deželi, kakaj Ludovik Štrigel je bil eden najmarljivejših sotrudnikov »Slovenskega gasilca« in največ gasilskih orodij po deželi se je postavilo po njegovih načrtih. Bodi mu lahka zemlja! — Gasilci, ki se udeležijo pogreba Ludovika Štrigela, se zbirajo v petek ob 3. uri popoldne v »Mestnem domu«.

Ij Odlikovanje. Voščarna in svečarna Fr. Šupevc v Ljubljani je bila odlikovana na letošnji razstavi v Rimu s veliko zlato kolajno in grand prikonom.

Ij Pakate trgačo. »Ljubljana« in »Ljudski oder« jih vedno bodeta v oči. V gotovem oziru bi naj bili merodajni faktorji, ki menijo, da so vzeli »slovensko kulturo« v zakup, za to, da se trgajo plakati predno se nalepljajo, namreč tisti, ki obveščajo stvari, ki demoralizirajo naše občinstvo v deželnem zledališču in drugod. Ta usoda bi zadela Sramežljivo Suzano. Sodiimo, da taka kužna rastlina, ki zastruplja naše mesto, ne zasluži več, da jo zaliva in podpira dežela, oziroma njen odbor. Mi, ki bi bili bolj upravičeni trgati plakate, jih ne trgamo; a slepa liberalna strast nam že od nekadaj trga vse ter nas tako opominja vsikdar na boj proti največjemu sovražniku našega ljudstva. Ti raztrgani in iztrgani plakati mnogo povedo, pred vsem to, kje so rane in praznote v srcu. Sramujte se jih! V naših vrstah jih ni.

Ij Novi gimnazijski ravnatelj v Gorici, vladni svetnik g. dr. Bezjak, je včeraj prevzel vodstvo goriške gimnazije. Pri ti priliki je imel nagovor na učno osobje v treh jezikih, namreč v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku. To se je včeraj pač prvič zgodilo, da je imel v konferenčni sobi goriške gimnazije gimnazijski ravnatelj na učno osobje nagovor tudi v slovenskem jeziku. No, pri vsem tem se ni konferenčna soba še podrli.

Ij Predavanje g. ravnatelja Perutza o lužni Ameriki. Kakor smo že javili, bo g. ravnatelj Perutz v četrtek, dne 7. decembra popoldne ob pol 5. uri v veliki dvorani »Mestnega doma« predaval o gospodarskem položaju v južnoameriških državah, zlasti v Braziliji, Chile in Uruguay. Pred in

no predavanju bo g. predavatelj interesantom za kupcijske informacije na razpolago. G. ravnatelj Perutz je izjoren poznavalec gospodarskih razmer v južni Ameriki ter spreten predavalec. Želati je, da se interesi iz industrijalnih in trgovskih krogov predavanja udeležijo v kar največjem številu. Ker pa predmet predavanja tudi ni brez splošne zanimivosti, se udeležba priporočljiva tudi za nekupcijske kroge. — Vstopnine k predavanju ni nobene.

Ij Vojaškega četovodjo smrtnevarno ranili. V nedeljo zvečer je pet delavecov po Poljanski cesti tako huronsko vplilo in razgrajalo, da je moral priti mirit stražnik, nakar so odšli v neko tamošnje bližnje gostilno, kjer je nekaj vojakov 17. pešpolka sedelo pri mizi in prepevalo. Delavci so takoj izzvili prepir in je pri tem eden dal zausnico četovodji Matiji Kresetu; takoj nato pa je nek drug delavec pograbil sodovično steklenico ter jo v Kresetovo glavo zalučil s tako močjo, da mu je prebil črepinjo in ga smrtnevarno poškodoval. Vojaki so svojo tovariša odnesli v vojašnico, došla policija je pa tri nasilneže aretovala, dva sta odnesla pete. Pravega krivca, 26-letnega dninarja Stefana Jenciča, ki je Kreseta poškodoval s steklenico, so izročili deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Ij Društvo slovenskih profesorjev ima danes, 6. decembra, ob pol 8. uri zvečer prijateljski sestanek pri »Zlati kapljici« na sv. Petra cesti.

Ij Najden vtopljenec. Včeraj popoldne so na sv. Petra nasipu iz Ljubljane nuce potegnili truplo nekega neznanca. Truplo je bilo zapleteno v dračje, katerega je bila tjekaj nanesla voda. Policijska komisija je dognala, da je vtopljenec brusač Peter Marachutti, rojen 1871 v Treppo-Carnica pri Vidmu v Italiji, katerega že od 26. novembra pogrešajo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Navedenec je bil zelo udan žganjupitju in je že dvakrat poskušal samoumor. Pravit je tudi zadnji čas, da bo šel v vodo, kar je slednjič tudi storil.

Ij V Ameriko se je hotel odpeljati Franc Podlogar, rojen leta 1889. v Nunkem logu, občina Šent Janž pri Krškem, še predno je poskušil vojaški kruh, a mu je na južnem kolodvoru službujoči stražnik Jakob Kržan preprečil nakano s tem, da ga je aretoval. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Thurner, žena vpkokojena nadsprevodnika, 66 let. — Anton Ko. ačič, železniški delavec, 43 let. — Michitsch Andrej, zabavnik, 52 let. — Ladislava Kolar, hči električarja, 2 leti. — Karel Kavčič delavec, 64 let. — Josip Logar, ključavničarski pomočnik, 18 let.

Ij Aretovan ženitovanjski s'ovar. 25 letni čevljarski pomočnik Jurij Banušek iz Sp. Štajerja je imel znanje z nekimi 20 letnimi dekletom ter ji pod obljubo ženitve izvalil 800 K in prišel iz Trsta v Ljubljano. Ker ga za zaradi tega tržaško sodišče preganja, ga je policija izsledila in izročila tukajšnjemu deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVANSKA — »SOLIDARNOST«. Proračunski odsek. — Zbornica.

Dunaj, 6. decembra. Kakor znano, je bil v budgetnem odseku proračun sprejet z 29 glasovi proti 20. Grof Stürgkh je mogel zmagati edinole s pomočjo Čehov, ki so za proračun glasovali. To so tisti Čehi, v katerih klubu sedi dr. Ravnihar, kateri zahteva v »Naredo« odsop dr. Hochenburgerja. To vlado so rešili zdaj s Hochenburgerjem vred Čehi. Ako bi Čehi ostali v opoziciji, bi bila vlada Stürgkh-Hochenburger padla, ker so namreč Italijani glasovali zoper vlado. Jako značilno je tudi, da je bil predlog dr. Korošca, naj se porabi 12 milijonov za povzdigo živinoreje, odklonjen, in sicer tudi z glasovi Čehov in socialnih demokratov. To so tisti Čehi, ki so vložili sami nebroj resolucij za »povzdigo živinoreje«. Včerajšnji dan je bil zopet žalosten, dokaz za to, kako malo se morejo Jugoslavoani zanašati na svoje »brate«.

Predlog, naj se deželam odkaže 20 milijonov, je bil v principu sprejet, dejansko pa odklonjen, tako, da nima nobene veljave.

Jutri se vrši v zbornici 2. branje proračuna, pri katerem bosta v imenu »Hrvaško - slovenskega kluba« govornika poslanca dr. Šušteršič in dr. Korošec.

Volitve za delegacije se vrše v četrtek, dne 14. t. m., soboto, dne 16. t. m. se ne vrši več nobena seja, ampak gre zbornica na počitnice.

Seniorski konvent se je danes posvetoval, kakšne predloge naj se po proračunskem provizoriju rešijo še pred počitnicami. Predlagalo se je, naj se reši 1. branje brambre predloge, uradniška predloga, davčne predloge

in železničarske resolucije. Sklepalo se pa še ni in bo treba seniorski konvent še enkrat sklicati.

Danes se je vršilo v zbornici med splošno nepozornostjo 1. branje razdeljivalnega zakona in splošnega rudarskega zakona.

DEMAGOGIJA VLADNIH STRANK.

Dunaj, 6. decembra. Posvetovanje o uradniški predlogi »napreduje« v odseku za državne uslužbence tako počasi, da ni upati, da se uradniška predloga pred novim letom reši. Tega pa niso krivi pozanci S. L. S., kakor kleveče večinske stranke, ker S. L. S. zasrja le zakonito stališče, marveč krive so tega večinske stranke, ki stavjajo popolnoma nevprijetljivo izpreminjevalne predloge, katerih nobena vlada ne more sprejeti in je treba pogajanje med vlado in strankami, kar vse delo silno zavlačuje. Uradniki se bodo imeli zahvaliti demagogiji večinskih strank, ako njihove želje ne bodo izpolnjene.

VEČINSKE STRANKE POKOPALE REŠITEV URADNIŠKE PREDLOGE PRED NOVIM LETOM!

Dunaj, 6. decembra. Minister za notranje zadeve baron Heinold je v današnji konferenci načelnikov izjavil, da vlada raznih predlogov, katere so postavile različne stranke v odseku za državne uslužbence, pod nobenim pogojem ne more sprejeti. (To so različni, skrajno demagoški predlogi, ki bi napravili vse uradniško poslovanje popolnoma iluzorijno.)

Spričo tega je nadaljne razpravljanje v odseku za državne uslužbence popolnoma brezpredmetno. — Vlada bo za uradnike, ki vsled krivde demagogov ne bodo prišli še letos do pragmatike in časovnega napredovanja, poskrbela ob novem letu z r e m u n e r a c i j a m i, uradniške predloge pa se bodo rešile šele v 1. polovici prihodnjega leta. Ako bi bili poslanci vladno predlogo, ki je dobra, sprejeli in opustili svoje gorostasne in naravnost anarhistične izpreminjevalne predloge, bi pa bilo uradniško vprašanje že zdaj rešeno, tako pa še ni.

ZBORNICA.

Dunaj, 6. decembra. V zadnjem hipu se je sklenilo, da zboruje poslanska zbornica do 20. t. m. Po budgetnem provizoriju pride še na vrsto 1. branje finančnih predlog, drugega pa menda nič.

ODLOČBA UPRAVNEGA SODIŠČA GLEDE »VZAJEMNEGA PODPORNEGA DRUŠTVA«.

Dunaj, 6. decembra. Upravno sodišče se je danes bavilo s pritožbo »Vzajemnega podpornega društva« zoper odločbo deželne finančne direkcije v Ljubljani glede obdavčenja dobička zavoda. Pritožbo je upravno sodišče odbilo.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 6. decembra. Štajerski namestnik grof Clary-Aldringen je zopet začel pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Konferiral je s poslancem dr. Koroščem in prof. Robičem, ki sta poudarjala, da so Slovenci pripravljeni nadaljevati tozadevne konference z nemškimi strankami, da se pa bodo ravnali po koncipiantnosti nemških strank. V ponedeljek se pogajanja nadaljujejo. Poslanci veleposestva so prevzeli vlogo posredovalcev.

LAŠKI KRALJ IN VOJVODA ABRUŠKI INŠPICIRALA MEJO!

Dunaj, 6. decembra. Laški kralj Viktor Emanuel in vojvoda abruški, ki je zdaj na dopustu, sta te dni inšpicirala mejo in se pelala tudi po Gardškem jezeru. Ta inšpekcija tik avstrijske meje vzbuja veliko pozornost. Laška javnost je od zmage pri Ain-Zari kar oamamljena in se obrača zdaj proti Avstriji.

GROF AEHRENTHAL V AVDIJENCI.

Dunaj, 6. decembra. Minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal je bil včeraj pri cesarju dve uri v avdienci. To dolgo avdienco zelo komentirajo. Članek »Budapesti Hirlapa«, ki ga pripisujejo generalu Conradu in je silno oster, je stališče Aehrenthala popolnoma omajal, tako da je nemogoč.

PROTESTNO ZBOROVANJE ZOPER DR. TOMAŠIČEVA NASILJA.

Dunaj, 6. decembra. Tukaj se bo vršilo protestno zborovanje zoper nasilja vlade dr. Tomašiča, zlasti zoper obsodbo dr. Lorkoviča, Dr. Lorković in Popović sta danes dospela na Dunaj.

UMOR S STRUPOM?

Zagreb, 6. decembra. V Gorjancih pri Zagrebu so našli zastrupljenega najemnika krčme Ignaca Strelec. Zaprli so lastnika hiše Nikola Pavloviča in njegovo ženo, ker sta osumljena, da sta onadva zastrupila Strelega in ga oropala.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

Razne stvari.

† **Gregor vitez Smolski.** Včeraj se je vršil na Dunaju ob veliki udeležbi dunajske poljske kolonije pogreb v nedeljo umrlega 68letnega poljskega pisatelja Gregorja viteza Smolskega. Smolski je bil že mnogo let parlamentarni poročevalec »Gazete Narodowe« in krakovske »Nove Reforme«. Vsled neke ošesne bolezni je moral opustiti žurnalistično delovanje. Smolski je spisal številna etnografična dela. V imenu »Poljskega kluba« se je udeležil pogreba poslanec Glabinski, načelnik »Poljskega kluba« vitez Bilinski pa je postal vdovi umrlega, Pavlini pl. Smolski, priručno kondolenčno pismo, v katerem hvaležno priznava, kako odlično oporo je imel »Poljski klub« v Smolskiju.

Krščansko-socialno delavsko gibanje v Nemčiji. Po najnovejši statistiki štejejo protestantovske delavske organizacije v Nemčiji 159 910 članov, medtem ko štejejo katoliške organizacije 493.500 članov. Razdeljeni so v 4775 društvih s skupno 653.410 članov. Kršč. strokovne organizacije štejejo 4200 krajevni skupin s 360.000 člani in sorodna strokovna zveza trgovskih pomočnikov 120 289, skupaj torej 480.289 članov. Mladeniška organizacija šteje 152 600 članov, društva rokodelskih pomočnikov 124 342, abstinenti modrega križa 30.000 članov, služkinj in natakaric je organiziranih 8000. Skupna delavska katoliška organizacija se lahko šteje na 740.000 članov. To so številke, ki kažejo zlasti socialistom mnogo misliti, ker število članov krščansko-socialnih organizacij vedno bolj narašča.

Rečlek ženski poklic. Pri velikih tekmah na Angleškem vzbuja vedno veliko pozornost neka mlada dama vsled svoje nenavadne obleke. Nosi namreč obleko, narejeno vsi iz kavčuka, in preko nje do kolena ogrinjalo iz kavčuka. Tekme zasleduje vedno z veliko pozornostjo, toda pri tem se pravzaprav ne zanima prav popolnoma nič za šport. Šele, kadar dirjajo konji proti zapreki, ali pa da kak konj pade, takrat se oživi nema opazovalka. Urno skoči v mal dvokolesen voz, ki stoji vedno vprežen poleg nje ter vozi v ostrem diru na mesto nesreče. Mlada dama, ki je že dostikrat vzbudila pozornost lajkov v tekmovalnem sportu, je mis Mary Payne, ki izvršuje pač nenavaden poklic, kar si ga je izbrala kdaj ka ka ženska. Mary Payne ima namreč nalogo, da pri tekmah ponesrečenim konjem oskrbi kratko in kolikor mogoče lahko smrti. Nobeno tekmovalnovodstvo ne zamudi povabiti izkušeno mlado damo k svojim prireditvam. Za svojo navzočnost dobi Payne vsakokrat nekaj nad 20 K. Ako se zgodi pri tekmah nesreča, izreče ona sodbo o usodi konja. Ako je po njenem mnenju izgubljen, skrajša bolečine konju z udarcem posebnega dleta, kar takoj povzroči smrt. Za vsak slučaj posredovanja dobi pa še posebej 20 K.

15 letni morlec in požiga'ec. Iz Vraislave poročajo: Preteklo soboto je nastal v spalnici sodnikove vdove Haman požar. Njeno 11 letno težko bolno hčer Eriko so našli v spalnici nezavestno z nevarnimi ranami na glavi. Umrli je še v teku noči. Prvotno so smatrali, da je Erika Haman dobila rane na glavi, ko je hotela pobegniti pred planeni ter da se je pri tem udarila ob rob postelje. Pozneje pa so našli pod posteljo krvavo kladivo, ki so ga spoznali kot lastnino 15 letnega hišnega sluga Rennerja. Ta je končno tudi priznal, da je deklco, ki ga je vedno dražila, v maščevalnosti udaril petk at s kladivom po glavi in nato zažgal posteljo. O razsodnosti mladega morilca dvomijo.

Tolstoj kot dijak. V Moskvi je pedagogična razstava, v kateri so zbrani šolski dokumenti in spomini. Med njimi se nahaja »buljetin« nekega dijaka kasanske univerze, v katerem beremo: »Enciklopedično pravo: napredek slaboten, uporaba nezadostna. Kazenski kodeks: napredek nezadosten, uporaba nezadostna. Rimsko pravo: napredek nezadosten, uporaba nezadostna. Občna zgodovina: Učenec je bil vedno odsoten. Jako len. Ruska zgodovina: Učenec je bil zelo neveden. Jako len.« »Buljetin« ima letnico 1847. Ta leni učenec je bil Lev Nikolajevič Tolstoj.

Meščanska pivovarna v Plznu. Na občnem zboru meščanske pivovarne v Plznu so zmagali pri volitvah v upravni svet kandidati nemške liste z dvemi tretjinami oddanih glasov.

Roparski napad na Českem se zadnje čase množe. Dne 5. t. m. ponoči so

vlomili doslej neznan zločinec v stanovanje bivšega podžupana v Pragi, dr. Friča. Ko je njegova soproga pričela klicati na pomoč, so ji vlomilci vrgli preko glave posteljnino ter jo pričeli daviti. Ko je prišel dr. Frič svoji ženi na pomoč, so ustrelili vlomilci dvakrat proti njemu, ne da bi ga zadeli. Vlomilec se je posrečilo uiti. — V Chumecu so obstrelili roparji tamošnjega policista, ki jih je presenetil pri nekem vlovu. Tudi tu so ušli vlomilci.

Književnost.

Silvin Sardenkova »Mati svetega veselja«. Kdor hoče imeti od te globoko zasnovane igre popoln užitek in jasno sliko, naj si kupi knjižico, ki je izšla v zalogi »Katoške Bukvarne« v Ljubljani, za ceno 1 K 10 vin. — Za lažje umevanje igre svetujemo, da knjižico vsakdo že pred predstavo prečita.

Gasilski koledar za leto 1912. je ravno izšel. Izdal in založil ga je odbor Zveze prostovoljnih gasilnih društev, uredil zvezni tajnik g. Fran Trošt. Ta koledar bi moral imeti v akciji vsakemu potreben. Poleg koledarskega dela obsega koledar organizacijo kranjskega gasilstva v gasilske župe ali okrajne zveze, organizacijo slovenskega gasilstva vobče, opis odlikovanih gasilcev z ilustracijami in pravila Zveze slovenskega gasilstva. Cena elegantno vezanega koledarja je 50 v in se dohva v knjigarni pri Gerberju. Čisti dohodek je namenjen ustanovi za ponesrečene gasilce, oziroma njih vdove in sirote.

Mnenje g. dr. L. Unger-ja, profesorja specialitike nauka za otroške bolezni na c. kr. vseučilišču na

Dunaju.
Trst.

Pripisoval sem ponovno Vaše Serravallovo Kina vino z železom malokrvnim dečkom in rekonvalescentom ter sem bil navadno zadovoljen z njegovim vplivom in obujenjem teka in na splošno z njegovo krepilno močjo.

Dunaj, 15. aprila 1908.

Prof. dr. L. Unger.

3623

Zveza prostovoljnih gasilnih društev Kranjske, javlja vsem svojim društvenim prijateljem žužno vest, da je primolul njen delujoči član

Ludovik Stricel ml.
stavbni uradnik.

Pogreb bo v petek, dne 8. decembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra, cesta št. 35 na pokopališče k Sv. Križu.

Dagega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, 6. decembra 1911.

Fr. Ks. Trost, tajnik. **Fr. Doberlet,** načelnik.

Najnovejše acetilenske svetilke

za kolesarje, motoriste, avtomobiliste, turiste, ekvipaže, raziskovalce, jam, ognjegasce, nožne paznike, delavce itd.

Trpežne in solidno izdelane. Varne proti vetru in okajenju. — Vsaka nevarnost izključena. — V zalogi pri: 3621

Karl Čamernik,
specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Kavarna.

V drugem večjem mestu Hrvatske se nahajajoča, dobro idoča

kavarna I. vrste

najelegantneje in najmoderneje opremljena, s še 10 let tekočo pogodbo, se **takoj ugodno proda** zaradi prevzeta drugega podjetja.

Mesto šteje 15.000 prebivalcev, ima veliko vojaško posadko, je sedež višjih oblastev in učilišč ter ima zelo razvito trgovino in velik promet.

Kavarna leži v sredini mesta na promenadi, kjer igra vojaška godba.

Naslov se izve pri upravi lista pod šifro »95«.

3555

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ I,

(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejšimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Stajersko in Kranjsko: Gradec I., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: **Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.**

TRŽNICE CENNIK

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6. decembra.

Pšenica za april 1912	11 86
Rž za april 1912	10 40
Oves za april 1912	9 84
Koruza za maj 1912	8 44

Efektiv trdno.

: Naročite „Slovenca“ :

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrot	Nebo	Vidljivost v km
5	9 zveč.	740,3	2,6	brezveit.	oblačno	
6	7 zjutr.	41,9	2,0	sl. jzah.		0,0
	2 pop.	43,1	5,8	sl. jug	del. jasno	

Srednja večerajna temp. 2,6 norm. 03,0

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Glavna zaloga plošč

slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 2 50 1138 naprej.

Gramofone

od K 25 — naprej. Avtomatične gramofone, najboljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.

Igle za gramofon tisoč od K 1-80 naprej. — Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

Drva.

V ponedeljek, dne 11. decembra 1911 ob 9. uri dopoldne se nadaljuje prostovoljna dražba, kjer se izredne poceni oddajo dobra drva tudi v manjših oddelkih.

Faleschini & Schuppler, Ljubljana, Trnovo, Pred konjušnico 7

3622

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je umrla dne 2. t. m. naša ljubljena sestra

Ana Peršin
vodilca Marijine družbe.

Obenem se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli do tako lepega sprejema, v prvi vrsti predst. gospodu župniku za ves trud, številnim članicam Marijine družbe in sploh vsem ostalim udeležnikom.

Bog povrni vsem!

Rakitna, dne 5. decembra 1911.

Fran Peršin, brat; Ivana Peršin, Marija omož. Kržič, Marijans omož. Kovač, sestre.

Meblovana mesečna soba

s hrano ali brez hrane se takoj odda. Več se izve Trnovski pristan št. 14.

Izdelki solidni.

Zmerne cene.

◆ Zaloga pohištva in tapetniškega blaga ◆

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11. Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

2924 Sprejemajo se tudi opreme hotelov.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobetn
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov
Prevzete zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih inženirjev na željo

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevajanje elektr. sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 1927

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr. Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kujna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNIČNA DELNISKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40.000.000 kron. Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osrednja menjalnica:
„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Liza, Brno, Břežov, Gablonz, H. Gratz, Krvkov, Litomerice, Moravski Zumburk, Müdling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko-Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, sreča l. t. d., l. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri brežanjih sreča in vradn. papirjev. Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Vsaka gospodinja naj si kupi tudi važno knjigo »Gospodinjstvo«, ki je ravnokar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Cena za broširano knjigo 2 K 20 vin., vezano 2 K 80 vin. Knjiga daje najvestnejša navodila, kako gospodinjiti uspešno in varčno in kako izbirati in uporabljati za spretno gospodinjstvo primerna sredstva. Knjiga nudi za vsako gospodinjino najboljše nasvete.

* Narodna igra »Dimež«, ki se je igrala na »Ljudskem odru«, je izšla kot 17. zvezek »Zbirke ljudskih iger«. Poleg »Dimeža« obsega ta zvezek tudi še burko »Oh ta Polona« za ženske vloge, in pa veseloigro »Prisiljen stan je zaničevan«, ki je prirejena tudi za ženske vloge. Cena 80 h. Založila je zvezek kakor tudi prejšnje »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Pet božičnih pesmi za mešan zbor, samospeve in orgle, uglasbil Anton Grum; založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 60 vin.

Omenjene, pravkar izišle pesmice, ki so zložene na znano besedilo kakor: Angeljsko petje se sliši v višavi (2 napjeva), O Jezus vsem Odrešenik, Zvonovi zvonijo in O svetli dan o polnoči, so namenjene v prvi vrsti pevskim zborom po deželi, zlasti manjšim, ker se je skladatelj posebno oziral na razmere istih. Prirejene so zatorej v lahkem, melodioznem in veselozi v prav dostojnem cerkvenem slogu. Priporočamo jih vsem našim cerkvenim ne samo manjšim ampak tudi večjim zborom prav toplo. Pevci se jih bodo radi učili in ljudstvo rado poslušalo. Ker je cena izvodu-partituri prav nizka, niso izšli posamezni glasovi. Obširnejšo, oziroma strokovnjaško oceno prinese »Cerkveni Glasbenik«.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Masgrajevje izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vžidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavljajo po najnižjih cenah trgovina z železino
ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Ugledna vinogradniška trvdka išče za prodajo hrvatskih vin po Kranjski veščega

zastopnika

proti proviziji.

Pisma naj se pošiljajo na upravo tega lista pod šifro »Zastopnik.«

Prirodna zdravilna grenka voda »Šternov«
zdravilsko najbolj priporočena.

Brošure razpošilja uprava studenčnega podjetja v Sokolnicah pri Brnu. 3485

Prostor za prodajalno

se pod jako ugodnimi pogoji da v najem v hiši št. 39, v katerem je še vsa prodajalniška oprava, na lepem kraju tik farne cerkve. Proda se tudi hiša št. 47 prostovoljno in je primerna za kakšnega penzionista. Vprašanja na naslov **Jožef Žgar, št. Vid pri Vipavi št. 47.** 3608

Pes prepeličar

dve leti star, na pol dresiran, se takoj proda. Več pove g. Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje 8, Ljubljana. 3608

Gostilniška koncesija

(vino, pivo in žganje) se da takoj v najem. 3590

Več se poizve pri g. Anton Preskarju, Sv. Petra cesta št. 14.

Hiša s prodajalno, gostilno in pekarijo.

V Šapjanah, to je na prvi postaji od Ilirske Bistrice, imam na prodaj hišo, obstoječo iz šest sob, kuhinje in verande, lokala za trgovino, lokala za gostilno, obokane kleti in treh skladiščnih prostorov ter velike nove krušne peči z dvoriščem in vrtom. Hiša leži ob državni cesti Reka-Trst. Gostilna, prodajalna in pekarija brez konkurence. Prodajna cena 14.000 K. Anton Žnidaršič, Ilirska Bistrica. 3594

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

„U.K.“ TEAS

Kraljeva angleška dvorna čajna znamka.

3565

UNITED KINGDOM TEA COMPANY LONDON

je najboljši čaj sveta!

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s čajem.

Šolske akvarelne barve	Vzorci za slikarje vedno najnovejši
Oljnate firneževe barve za slikarje, strobne in polištovalne mizarje, hišne posestnike ter za domačo porabo	
Düsseldorfske oljnate barve za umetnike	Oljnate študijske barve
Firneži, olja in retuši za umetniško slikanje	Kranjsko laneno olje in firnež

Emajlne glazure

Lake za vrtno pohištvo

Štedilno voštilo za pode
priznana najboljše

Jantarjeva glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste čopičev

Olje za stroje

Sube kemič., prstene in rudniške barve

Prašno olje za pode

priporoča 1069

Adolf Hauptmann-a nasled.

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klij.

Zahtevajte cenike!

Telefon 237. **Zajec & Horn** Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.
Stropovi.
Mostovi.
Vzidava turbin.
Stopnice.
Tlakovi.
Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa asbest-cementni škrlj (Zenit) patent Hloch vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne mize, balustrade).

ZALOGA AMERIK. PISARN. OPRAV „JERRY“

Registraturne omare od 50 K :: naprej. ::

Cenik zastonj

THE REX CO, Ljubljana,
Hotel pri Mallču. Telefon št. 38.

Lepa hiša za gostilno

na Gorenjskem se jako ugodno proda ali da tudi v najem dobremu najemniku. 3355 10-1

Naslov pove uprava lista pod šifro »Gorica«.

Domača trvdka

Modni salon Marija Götzl

Židovska ulica št. 8

prilporoča svojo bogato zalogo damskih in otroških klobukov

:: v najnovejših oblikah ::

Cene brez konkurence!

3070

Domača trvdka

Zaloga sportnih klobukov in čepic

SINGER-JEVI

šivalni stroji

šivajo, vezejo in krpajo.

3620

Božično darilo

ki družji korist z veseljem.

SINGER Co. šivalni stroji del. dr. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Dobre vinske sode

iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove

od 56—100 litrov
" 200—500 "
" 600—1000 "

proda po nizki ceni

Fran Cascio 2784 1
vinski trgovec

Lingerjeva ulica 1. za Skofljo

Priporoča se tudi najfinišji vermouth po zelo ugodni ceni.

Enonadstropna hiša

z velikim vrtom se proda iz proste roke. Pripravna je za prodajalno in gostilno s koncesijo. Več se poizve pri lastniku v Zeleni jami št. 141. 3585

Odgovorni urednik: Miha Moškero.